

Kouzlo nejstarší peking-
ské čtvrti již z velké části
podlehlo urbanizačnímu tlaku, ale
Xuanwu může ještě stále nabídnout
pořádnou porci barvitě kultury.
Skrývá se v celé řadě starobylých
obchůdků, chrámech a kostelech,
které její ulice kráší i nadále.

Čtvrť Xuanwu

Úvod a mapa **128–129**
Liulichang **130–131**
Peněžní ulice – Dashilan **132–134**
Chrám Fayuan **135**
Mešita ve Volské ulici a Muslimská
čtvrť **136–139**
Bohové a bohyně **140–141**
Chrám Bílého oblaku **142–143**
Další zajímavá místa ve čtvrti
Xuanwu **144**
Hotely a restaurace **253–255**

**Drak a had se řadí mezi
12 zvířat čínského zvěro-
kruhu.**

Zlatá socha buddhy v chrámu Fayuan pozoruje ze svého vyvýšeného místa kolemjdoucí mnichy.

Čtvrť Xuanwu

ČTVRŤ XUANWU (XUANWU QU) SE POVAŽUJE ZA MÍSTO, KDE PŘIŠEL Peking na svět. Již více než 3 000 let sem přicházejí Číňané ze všech koutů země, aby tu vydělali velké peníze. Oplátkou pomáhají městu prosperovat a utvářejí jeho dějiny.

Za dynastie Qing vydala vláda nařízení, že Číňané z provincie Han a Mandžuoové musí žít v Pekingu v oddělených čtvrtích. Vzhledem k tomu, že Xuanwu se nacházelo hned za hradbami vnitřního císařského města, bylo domovem jak prostých lidí, tak šlechty, obchodníků a učenců. O zámožné obchodníky, kteří se do Pekingu hrnuli z celé Číny, i o všechny uchazeče o úřednické místo, kteří se sem vydali skládat přijímací zkoušky, pečovaly místní cechovní domy, kterých bylo v této čtvrti plno. Budoucí úředníci si krátili dlouhou chvíli prohlížením obchodů s uměním a knihkupectví v ulici Liulichang, a když jim chyběly peníze, sem tam prodali nějakou vlastní starožitnost. Ti, kteří obstáli u přijímací zkoušky, pak rozhazovali plnými hrstmi a kupovali drahé oblečení, klobouky a další doplňky, které k úředníkovi patřily.

Různorodá škála zdejších obyvatel se podílela na místním obchodě a prosperita čtvrti záhy vedla ke zřizování dalších a dalších obchodů, z nichž se celá řada udržela dodnes. V okolí třídy Dashilan, jejíž historie sahá 570 let dozadu, se nachází velký počet *laoziaho* neboli tradičních značkových obchůdků. Názvy ulic, které se ve čtvrti Xuanwu do dnešních dob dochovaly, svědčí o tom, že v této oblasti vzkvétal obchod už kdysi: Caishikou neboli Zeleninový trh; Meishijie čili Uhelný trh; Guozixiang neboli Ovocný trh či Zhubaoshi, Trh se šperky.

Čtvrť Xuanwu, které se dříve říkalo Xuannan, se také pokládá za rodiště pekingské opery. Za dynastie Qing přišly do Pekingu čtyři operní soubory z provincie Anhui. Pekingská opera, která do sebe vstřebala několik starších tradičních uměleckých forem, jako je 500 let stará opera Kunqu,

se později vyvinula do opery Anhui. Čtvrť Xuanwu byla také platformou stovek operních hvězd – včetně legendárních pěvců Tan Xinpeie, Yang Xiaoloua, Mei Lanfanga a Ma Lianlianga – kteří ve zdejších úzkých uličkách našli i svůj domov. Z těchto uliček záhy vyrostl celý průmysl, který vyráběl kostýmy, hudební nástroje a rekvizity pro operní vystoupení po celém městě.

V rámci příprav na olympijské hry 2008 se čtvrť dočkala zásadních kosmetických úprav, které však nadobro vymazaly z její paměti celou řadu starých budov i ulic. Xuanwu má ale pořád co nabídnout.

Příkladem může být rušná třída Dashilan plná laozihao a starobylých divadel. V ulici Liulichang, kde se jako kolem magnetu stahovali literáti z celého Pekingu, se stále prodávají „čtyři poklady učencovy pracovny“ (tuš, štětce, papír a kameny na roztrávání tuše). V mešitě ve Volské ulici, která je stále plná života, se scházejí davy pekinských muslimů, zatímco v Dashilanu na vás tu a tam vykouknou i starobylé barevné buddhistické a taoistické chrámy – jako je chrám Bílý oblak – plné dýmu z vonných tyčinek, či katolické kostely z dynastie Ming, v nichž je na nedělních bohoslužbách opět narváno. ■

Liulichang

Muž si na ulici Liulichang prohlíží štětec na kaligrafii.

LIULICHANG, NEJSTARŠÍ UMĚLECKÁ ULICE V PEKINGU, JE místem, kde se v době dynastií Ming a Qing setkávali spisovatelé, malíři a kaligrafové a kupovali zde rýžový papír, kaligrafické štětce, kameny na roztírání tuše, umělecká díla, starožitnosti a další věci. A možná se tu někteří scházeli, aby nad konvicí čaje společně složili několik veršů.

DĚJINY LIULICHANGU

Název Liulichang se překládá jako „Výrobní glazovaných kachlů“. Tato překrásná starobylá ulice plná života byla nejdříve vyhlášena svými cihlářskými pecemi, v nichž čínští řemeslníci začali ve 13. st. za vlády dynastie Yuan vyrábět glazované kachle. Asi o století později, kdy si císaři dynastie Ming začali v Pekingu budovat své paláce, se výrobní střešních tašek

v Liulichangu rozšířila a začlenila se do pětice továren, které spravovalo ministerstvo práce. Většina glazovaných tašek, které se při stavbě síni a paláců dynastie Ming, zahájené císařem éry Yongle, použily, byla vyrobena právě zde. Jíl a další výchozí materiály potřebné k výrobě tašek se sem přivážely po nedalekém kanálu.

Za dynastie Qing se z Liulichangu stala rezidenční oblast pro

Liulichang

- 129 C3
- Liulichang Xijie a Liulichang Dongjie
- Metro: Hepingmen, pak autobus: 7, 14 či 15 na Liulichang

čínské úředníky, kteří pro Mandžuy pracovali. Vzniklo množství provinčních a prefekturních penzionů, které měly zajistit ubytování lidem, kteří sem přicházeli za obchodem či za účelem složení úřednických zkoušek a kteří často trávili dlouhé hodiny procházením obchodů a prodejem náčiní z intelektuální branže. Říká se, že na konci 17. a začátku 18. st. byl Liulichang nefalšovaným kulturním centrem Pekingu a že „domy a budovy byly na sebe nalepené jako rybí šupiny“.

PROHLÍDKA LIULICHANGU

Vzhledem k tomu, že Liulichang býval středobodem starožitníků, již podle názvu ulice jste mohli

poznat, kde co koupíte, a tak je tu ulice Nefritová, Krajková, Stříbrná či Lucernová. Rovněž bývalo zvykem, že obchodníci se stejným zbožím a řemeslníci, kteří patřili ke stejnému cechu, bydleli na jednom místě.

I dnes se v těchto končinách prodává stejné zboží jako před 100 lety a ulice zůstává místem, které je radost objevovat, a to i přesto, že byla napasována do líbivých, nerealistických šatů, které jako by byly vystřiženy ze starého čínského filmu. V obchodě **Cuiwenge** (58-60 *Liulichang Dongjie*) vám vyřezají tradiční čínská pečetiďla nebo úřední razítka. V krámku **Yidege** (67 *Liulichang Dongjie*) si můžete koupit staromódní tušové tyčinky, které tato společnost vyrábí pro kaligrafy a malíře již od roku 1865. Tuš z Yidege se vyrábí tradičním způsobem z uhlové černi s vysokým obsahem pigmentu. Tyčinkami se pak tře o kámen, na kterém se tuš smísí s vodou a dosáhne požadované konzistence.

Obchod se štětci

Daiyuexuan (73 *Liulichang Dongjie*), který prodává kameny na roztírání tuše a husté štětce na kaligrafii již téměř celé století, vyrábí několik druhů štětců na psaní, včetně yang hao (z kozích chlupů), lang hao (z vlčí srsti) a zi hao (ze směsi vlčích a kozích chlupů). **Hudebniny Xinghai Yuehaixuan** (97 *Liulichang Dongjie*) jsou místem, kde se dají koupit tradiční hudební nástroje.

Přejděte ulici Xinhua na Západní Liulichang Xijie a zastavte se u **Rongbaozhai** (19 *Liulichang Xijie*) – kde jdou obchody již 200 let – a kde si můžete pořídit „čtyři klenoty učencovy pracovní“: tuš, štětce, papír a kameny na roztírání tuše. Dále se tu prodávají svitky papíru a dřevotisky. Traduje se, že mistr malíř Qi Baishi nebyl schopen rozeznat dřevoryty z Rongbaozhai od svých vlastních originálů. ■

Peněžní ulice – Dashilan

Bulvár Dashilan ve čtvrti Xuanwu býval místem, kde se za éry dynastie Qing soustřeďovaly laozihao neboli značkové obchody. O popularitě značkových výrobků svědčí i jedno staré přísloví, které zmiňuje hned tři takové podniky: „Mít Majuyuan (klobouky) na hlavě, Ruifuxiang (oblečení) na těle a Neiliansheng (boty) na nohách.“ A v sedmém svazku *Sebranych spisů Maa Ce-tunga* si můžete přečíst vrcholné prohlášení: „Ruifuxiang a Tongrentang by se měly zachovat 10 000 let.“ Na této procházce vás provedeme kolem – a zajdeme i dovnitř – celé řady těchto léty prověřených obchodů, několika tradičních *hutongů* a horní částí ulice Liulichang, která proslula svými tradičními uměleckými nástroji a knihkupectvími.

Čajový obchod Zhang Yiyuan nabízí přes 100 druhů čaje.

Naše procházka začíná na frenetické třídě **Zhubaoshi Jie**, úzké tržní ulici, která přetéká maličkými obchůdky s nepřeberným množstvím zboží. Vydejte se touto ulicí, dokud se po vaší pravé straně neobjeví úzká ulička – **hutong Qianshi** ① neboli Peněžní ulička. Má to být prý nejužší hutong v Pekingu. Ve svém nejširším místě měří 0,7 m na šířku a v nejužším místě pouhých 40 cm, takže se tu musí chodci mačkat

jeden na druhého. Za vlády dynastie Qing a během prvních několika let republiky fungoval v tomto hutongu oficiální peněžní trh a mincovna, a soukromé banky zde určovaly směnný kurz mezi stříbrnými a měděnými platidly. Tento kurz visíval na tabulích před bankami a malé banky sem vysílaly své pověřence, kteří museli aktuální kurz každé ráno pečlivě nastudovat. Říká se, že ulička je takto úzká – a slepá – záměrně, aby to měli případní bandité těžší se odtud dostat. Avšak během povstání v roce 1912 sem vojáci i bandité nakonec pronikli a místo vyloupili.

U **domu č. 10** si můžete všimnout zajímavých starobyklých dveří s vyřezanými čínskými znaky a v poslední budově tohoto hutongu (**č. 7**) se nachází krypta. V tomto domě s neobvykle silnými trámy dnes žije několik rodin, které si zde postavily zeď, aby měly více soukromí.

Vraťte se stejnou cestou na Zhubaoshi Jie a pokračujte dál kolem budov z republikánské éry, které budete mít po své pravici, až téměř ke kamennému podlouhí. Jakmile se dostanete na úroveň ulice **Dashilan Dajie**, odbočte doprava a zamiřte touto ulicí na západ.

Prvním starobyklým obchodem, na který narazíte, je **obchod s hedvábím Ruifuxiang** ② (č. 5). Své štučky látky začali jeho majitelé prodávat královské šlechtě, vysoce postaveným úředníkům, hercům a zámožným paničkám již v roce 1893. Když v roce 1900 vstoupily do Pekingu spojenecké jednotky osmi zemí, aby osvobodily Vyslanceckou čtvrť od obléhatelů, budova byla vypálena. Současná stavba byla postavena na stejném místě o rok později. Právě z hedvábí zakoupeného v tomto obchodě pocházela také první národní vlajka, kterou v roce 1949 Mao Ce-tung rozvinul u příležitosti vzniku Čínské lidové republiky. Krejčí v této barokní

budově v západním stylu vám ušijí pánské obleky či dámské šaty. V prvním patře na vás čeká záplava oblečení ze všech druhů látek a ve všech představitelných odstínech. Černobílé fotografie na stěnách poblíž schodiště ukazují výjevy ze starého Pekingu. Najdete zde i plakáty s popisky v angličtině, které líčí historii tohoto slavného obchodu, jehož počátky sahají na začátek 19. st., kdy se rodina Meng ze Shandongu pustila v sousední ulici do prodeje šatů.

Čajový obchod Zhang Yiyuan

v domě č. 22 byl založen roku 1908 jedním obchodníkem z Anhui, který zde původně prodával čaje z vlastní plantáže v provincii Fujian. Dnes obchod nabízí přes 100 různých druhů čaje.

Nejnámější tradiční farmaceutickou společností v Číně je **Tongrentang** (č. 24). Tuto rozlehlou a barevnou budovu, kterou střeží dva mytologičti *qilinové*, nemůžete přejít bez povšimnutí, už jen pro vůni bylinek, která se line z jejích hlavních dveří. Vejděte dovnitř a spatříte jelení parohy, žraločí ploutve, mateří kašičku

(fengwang jiang), sušené ještěrky, mořské koníky a černé mravence. Houba čišenka pruhovaná se zde prodává za závratných \$3 300, a přitom se nejedná o nejdražší položku. Celou řadu neduhů – počínaje cukrovkou, vysokým krevním tlakem, rakovinou, alergiemi a tak dále – prý vyléčí *lingzhi*, druh trávy, která se namáčí ve víně nebo vaří v polévce spolu s červenými datlemi, pámelníkem a pórkem. A taková léčba není zrovna lacinou záležitostí: průměrně velké *lingzhi* vás vyjde na \$24 800.

- ▲ viz mapa oblasti str. 129
- ▼ Zhubaoshi Jie
- ↕ 2,5 km
- 🕒 90 minut
- ▼ Liulichang

NENECHTE SI UJÍT

- Peněžní uličku
- obchod s hedvábím Ruifuxiang
- Tongrentang
- Neiliansheng

Dalším obchodem je obuvnictví **Neiliasheng** 4 (č. 34), které obouvalo i císaře. Obchod založil za dynastie Qing jistý Zhao Ting a boty se zde vyrábějí již od roku 1853. Podivný název obchodu by v češtině znamenal „otevřená cesta k získání vyšší úřednické hodnosti“, a je to skutečně nomen omen, neboť obchod si vysloužil dobrou pověst coby zhotovitel obuvi pro nejvyšší státní úředníky. Královské boty z Neiliashengu, které si svým jasně černým saténem a svými podešvemi z dvaatřiceti vrstev látky získaly u zákazníků přízeň, se v Pekingu brzy staly módním hitem a odznakem vysokého postavení.

Neiliasheng prodává všechny možné druhy ručně vyráběné látkové obuvi a hned

Pestrá škála čínských čajů v porcelánových mísách přiláká oko nejednoho turistu.

vedle vchodu po pravé straně najdete fotografie významných osobností 20. st., které si zde nechaly obuv zhotovit: Mao Ce-zung, Zhou Enlai či Liu Shaoqi. Ve skleněné vitríně jsou vystaveny repliky bot, které nosil Mao Ce-tung. V místnosti nalevo od vstupních dveří se můžete podívat, jak se takové boty vyrábějí. Pokud ale na své boty spěcháte, běžte jinam – vyrobit jeden pár bot na zakázku zde totiž trvá tři měsíce.

Naším dalším zastavením je dům č. 36 po levé straně ulice, **kinověž Krásný rozhled** (Danguanlou Yingyuan), kde se začaly promítat filmy již v roce 1905. Dnes jsou tu na pořadu moderní filmy. Historii

budovy popisuje mosazná deska nalevo od vchodu do kina. Ve vestibulu je vystavena stará promítačka a také soubor černobílých reprodukcí, na nichž jsou zachyceny filmové hvězdy doby minulé či mezníky z dějin čínské kinematografie. V kavárně vzadu budovy si můžete dát kávu nebo čaj.

Obchod s noži a nůžkami Zhang

Xiaoquan 5 (č. 37), který se nachází naproti, nabízí nožářské potřeby všech tvarů a velikostí, z nichž mnohé jste zřejmě ještě nikdy neviděli. Rekordní model královských nůžek měří 115 cm a váží 57 kg, zatímco nejmenší nůžky jsou dlouhé jen 3 cm. Dají se tu koupit speciální nůžky na louskání piniových oříšků nebo slunečnicových či melounových semínek. V prodejně jsou k dostání také velice dlouhé nože na krájení melounu, který je v Pekingu ovocem číslo jedna, či nejnovější trendy v oblasti keramických nožů. Ačkoli je Zhang Xiaoqian relativním nováčkem na pekingském trhu, ve městě Hangzhou vyrábí čepele již více než 335 let.

Přejděte Meishi Jie a dejte se ulicí Guanyin Si Jie, známou jako Dashilan Xijie. Na jejím rohu se nachází **restaurace Tianhai** 6 (č. 37), kde si můžete dát tradiční staropekingské lehké jídlo. Před restaurací stojí obrovský kouřící kotel plný zvířecích vnitřností, které jsou zde velice oblíbené. O kus dál objevíte po pravé straně ulice budovu z doby republiky, kterou prozradí ptačí klece a klenuté podloubí v jejím horním patře. Vedle ní stojí restaurant s psím masem, které je, zvláště v zimě, mezi Pekinany oblíbeným pokrmem.

Na čísle popisném 55 se nachází hospůdka **365 Inn** (Anyi Zhijia), kterou si oblíbili turisté s batohy. Kromě občerstvení vám zde poskytnou i turistické informace. Malý hutong, který vede souběžně s její východní stranou, se jmenuje Qingzhu Xiang neboli ulička Zeleného bambusu. Tamější **Zhenwu Miao** (č. 4) představuje bývalý taoistický chrám, který byl přestavěn na normální dům. Na konci ulice zahněte doleva do Yangmeizhu Xiejie, tradičního hutongu s příznačnými starobylými atriiovými domy. V domě **č. 61** žil slavný spisovatel Shen Congwen. Jděte stále rovně, až přijedete na **Liulichang** (viz str. 130-131), kde si jistě vyberete z nabízených knih či papírnických a uměleckých potřeb. ■

Chrám Fayuan

CHRÁM FAYUAN (FAYUAN SI) NEBOLI CHRÁM ZDROJE zákona byl postaven roku 645 za císaře Taizonga a byl zasvěcen padlým vojákům. Za dynastie Qing byl přebudován na buddhistický chrám. Zatímco mnoho pekingských chrámů se spíše podobá muzeu, toto místo je i nadále funkčním svatostánkem. Celé davy lidí zde zapalují vonné tyčinky, modlí se či meditují. Současně zde sídlí Čínská buddhistická akademie.

Na prvním nádvoří spatříte klasickou bubnovou a zvonovou věž. První síň je **siň Nebeských králů** (Tianwang Dian), v níž je umístěna socha Milefa neboli Smějícího se buddhy. V zadní části prostoru stojí pozoruhodná socha Weitua, ochránce buddhismu. Jeho přikrčená poloha naznačuje, že je připraven se bít.

Na druhém nádvoří se nachází šest mohutných stél, na jejichž vrcholcích trůní draci. Zdejší hlavní síň nese název **Daxiong Baodian**, je v ní umístěna socha Buddhy Šákjamuniho.

Třetímu nádvoří vévodí velký kahan s kadidlem, který spočívá na kamenném podstavci zdobeném propracovanými rytinami. Ty zobrazují mytologického tvora s tělem jelena zvaného *qilin*. V síni **Minzhong Ge** se nachází

zlatá socha Buddhy Šákjamuniho, který drží v ruce lotosový pohár.

Na šestém, posledním nádvoří je postavena síň **Fa Tang**, v níž spočívá skvostná santalová socha spícího buddhy ve zlatém rouchu. Ve výklencích po stranách stěn stojí malé sošky buddhů, které sem umístili patroni chrámu.

Chrám se může pochlubit znamenitou sbírkou kamenných i dřevěných plastik z období dynastií Liao a Tang. Zvláště zajímavá je socha Guanyin, známé jako bohyně soucitu, která drží na ruce dítětko. Ženy, které si přejí otěhotnět, se k ní přicházejí modlit. (V době, kdy tento průvodce vznikl, se chrám rekonstruoval a sochy byly rozmístěny po různých sích, tak se během prohlídky chrámu pozorně dívejte.) ■

Svůj hold přicházejí do chrámu Fayuan vzdát zástupy mnichů i běžných návštěvníků se sepjatýma rukama.

Chrám Fayuan

- 📍 129 B2
- 📠 7 Fayuan Si Qianjie
- ☎ 010/6353 3966
- € €
- 🚇 Metro: Xuanwumen, pak autobusem 54 na Nanhengjie

Mešita ve Volské ulici a Muslimská čtvrť

Mešita ve Volské ulici

- 129 B2
- 18 Niujie
- 010/6353 2564
- €
- Metro: Changchun
jiem pak
- autobusem 61 na
Libai Si

SPOLU S KARAVANAMI, KTERÉ KE KONCI 7. ST. PUTOVALY na velbloudech či koních přes středoasijskou step, přišli do Pekingu i muslimští obchodníci a vojáci ze západu. Z kdysi exotické Muslimské čtvrti, která je domovem zdejší muslimské komunity již přes 1 000 let, toho už moc nezůstalo. Ulice sice pořád lemuje hrstka muslimských obchodů, ale ty vypadají vedle vícepodlažních komplexů jako trpaslíci. Nicméně na ulicích stále proudí vousatí muži v bílých čapkách a ženy s šátky na hlavě a starobylá mešita ve Volské ulici (Niujie) je v čas modlitby plná věřících.

MEŠITA VE VOLSKÉ ULICI

Největší pekingská mešita, mešita ve Volské ulici (Niujie Qingzhen Si nebo Libai Si) je živoucí připomínkou někdejší exotické atmosféry, která zde panovala. Vznikla roku 996 v čínském stylu na popud muže jménem Nasruddin, který byl synem arabského duchovního. Její současná podoba pochází z období dynastie Qing, kdy byla mešita rozšířena a zrestaurována. Vstupní brána do mešity je zavřená a otevírá se jen během ramadánu a jednou

za rok v rámci hektické slavnosti Korban, takže jinak musí návštěvníci chodit přes boční bránu. Kromě toho se před hlavním vchodem tyčí tradiční čínská brána, která zahání zlé duchy.

Uvnitř komplexu se nachází

Pozorovatelná Měsice

(Wangyue Lou). V této šestiúhelníkové observatoři se dříve prováděly astronomické výpočty a pozorovaly pohyby Měsíce. Za věží je umístěna **modlitební hala**, která je obrácena na západ k Mekce a vejde se do ní až

Čínští muslimové se zbožně modlí v nejstarší pekingské mešitě, mešitě ve Volské ulici.

1 000 věřících. Do haly mají vstup povolen pouze muži; ženám je vyhrazena oddělená modlitebna ve vedlejší síni.

Naproti modlitební hale je **minaret**, jehož muezzin svolává každý den věřící k modlitbě. Po jejích stranách stojí dvě menší věže se stélami uvnitř, které prý připomínají založení mešity a její rekonstrukce v roce 1442 a 1692 za císaře Kangxiho. Nápis na stélách však už dnes rozluštit nejde.

Jedna legenda praví, že když císař od svých zvědů zjistil, že

Pekingská žena s muslimskou čapkou v mešitě ve Volské ulici

proti němu muslimská komunita plánuje povstání, osobně se do mešity vypravil. Když odhalil, že pověst se nezakládala na pravdě, vydal císařský rozkaz:

Všem provinciím v zemi vzkazte, že jejich vládce nechá

popravit každého, kdo bude o muslimech roznášet lživé báchorky, a pak mi přinese zprávu zpátky. Huiové musí mít právo vyznávat svou muslimskou víru a nikdo se nesmí mým rozkazům postavit na odpor.

Tento rozkaz je vyrytý na desce v části mešity, která není veřejnosti přístupná. V této části je také uložen rukopis Koránu z 18. st.

Zakladatel mešity Nasruddin je pohřben na postranním nádvoří po boku dvou imámů ze Střední Asie, kteří přišli před asi 1 000 lety po Hedvábné stezce do Číny, aby zde šířili islám. Rozpadající se náhrobky za jejich hroby chrání skleněný kryt.

Jakmile v pátek odbije jedna hodina, do mešity se nahrnou stovky věřících, aby se pomodlili.

V malém obchůdku při mešitě si můžete zakoupit suvenýry: vázy s arabským písmem, náramky, čajové soupravy, nástěnné koberce a další věci. Návštěvníci musí být přiměřeně oblečení. Pokud nebude váš oděv vyhovovat požadavkům mešity, u pokladny si budete moci půjčit volné oblečení.

MUSLIMSKÁ ČTVRTĚ

Mešita se nachází v pekingské Muslimské čtvrti, kde v současné době žije asi 200 000 čínských muslimů známých jako Huiové. Toto etnikum poznáte podle bílých čapek na jejich hlavách.

Tato historická čtvrť je nevelká, rozprostírá se kolem mešity na ploše pouhých 2,6 km, přitom je zde umístěna Huiská základní škola pro muslimské děti i nemocnice Huimin. Oblast navštěvuje jen hrstka turistů, takže si můžete procházku místními ulicemi plně vychutnat. Rozhodně vyzkoušejte jednu ze zdejších autentických muslimských restaurací. Odsud je to pouze čtvrt hodinka chůze k **chrámu Fayuan** (viz str. 135). ■

Muslimské jídlo

Huiové, čínští muslimové, zásadním způsobem obohatili čínskou kuchyni svou pestrou škálou pokrmů, od kyselých fazolové šťávy a vařených dršťek až po lepkavé rýžové koláčky. Řada jídel, která se do Číny dostala ze Střední Asie, včetně množství nanejvýše populárního ovoce, koření a ochucovadel, se kryje s příchodem islámu do Číny, nebo mu dokonce předchází. Tyto pokrmy a koření daly postupně vzniknout originální čínské halalské kuchyni. (Termín *halal* označuje maso ze zvířat, která byla podle islámských měřítek zabita čistým způsobem.)

Když se v roce 1644 dostala k moci dynastie Qing, Volská ulice (Niujiie) byla již zavedeným tržištěm, kde se prodávalo halalské hovězí a jehněčí maso. Za svůj název vděčí Volská ulice právě hovězímu a jehněčímu masu (ne však vepřovému), které hrálo v muslimském jídelníčku stěžejní úlohu. Řada huiských pokrmů z jehněčího – dušené jehněčí, vařené jehněčí hlavy či dršťky vařené v prudkém varu – se

stala nedílnou součástí pekingské kuchyně. Dnešní halalské restaurace v Pekingu servírují pokrmy, jako je dlouholetý favorit jehněčí obalované v sezamu či *shuan yangrou*, propláchnuté skopové připravené na mosazné pánvi nad dřevěným uhlím. *Shuan yangrou*, které dokáže člověka zahřát a rozveselit, je obzvláště oblíbené během studených pekingských zim.

Huiové dále vynikají v pečení mnoha druhů chutného chleba (*bing*), jakož i přípravě lehkých jídel, například fritovaných koblížků politých medem, svatebních koláčků plněných pastou z fazolí adzuki, lepkavé rýže posypané kokosem či „osla válejícího se po zemi“, koláče připraveného z fazolové náplně zamotané do lepkavé rýže, na níž se ještě navrství sójové boby.

Huiské jídelny návštěvníci snadno poznají podle zelenobílých nápisů zavěšených v průčelí obchodů. Znaky bývají zdobené arabským písmem a čínskými znaky *qingzhen* neboli *halal*. ■

Kuchař připravuje briošky plněné halalským masem.

Bohové a bohyně

V Číně převládají dvě náboženství, buddhismus a taoismus. Každé z nich uznává různá božstva, která vládou jednotlivým sférám.

BOHOVÉ A SVĚTCI V BUDDHISMU

Historický Buddha (Šákjamuni)

Historický Buddha, zakladatel buddhismu, se narodil jako Siddhártha Gautama, princ královského rodu Šákjů. Ve svých 35 letech dosáhl osvícení a stal se Buddhou. Po zbytek života byl znám jako Šákjamuni, což znamená „způsobilý a dobrotivý“.

V hlavní síni každého buddhistického chrámu se nachází trojice zlatých buddhů. Uprostřed sedí historický Buddha a po jeho stranách jsou zleva buddha minulosti a zprava buddha budoucnosti. Buddha se často zpodobňuje v poloze s opřením dozadu.

Buddha minulosti (Randengfo) Buddha minulosti je ten, který dal Siddhárthovi jméno Šákjamuni a pravil: „V budoucnu se staneš Buddhou Šákjamunim.“ I on bývá ztvárněn v poloze s opřením dozadu.

Buddha budoucnosti (Milefo či

Maitréja) Buddha příštího věku je bódhisattvou (viz níže), který se nakonec projeví jako buddha ještě na zemi. Tento žoviální zclacený chlapík (známý také jako Smějící se buddha), který je někdy vyobrazen po boku dětí, vám pokyne od vchodu do jakéhokoli buddhistického chrámu. Čínská tradice zobrazovat ho jako pořádně tlustého muže se zřejmě nechala inspirovat skutečným mnichem jménem Chang Dingzi.

Bódhisattva Tento termín označuje historického Buddhu a ty, kteří se buddhou mohou stát; jinými slovy jde o osoby, které již dosáhly vysokého stupně osvícení. Mezi nejvýznamnější bódhisattvy v Číně se řadí bohyně Guanyin a buddha budoucnosti. Oba dva jsou ztělesněním soucitu, který je každému bódhisattvovi vlastní.

Guanyin (bohyně soucitu, též

Avalokitéšvara) Guanyin, jejíž jméno znamená doslova „ta, která slyší zvuky světa“, je jedním z nejpobulárnějších čínských

bódhisattvů. Bývá řazena mezi čtyři Velké bódhisattvy a z těchto všech má nejvíce soucitu a slitování a vždy vyslyší volání o pomoc. Buddhisté věří, že dokáže zmírnit utrpení, a tak ji mnozí prosí o peníze, štěstí nebo hojně potomstvo. V chrámech bývá její socha umístěna v zadní části hlavního chrámu čelem k severu.

Wenshu (Maňdžuśrí) Wenshu je hlavním ze čtyř Velkých bódhisattvů. Zároveň oplývá největší moudrostí. Bývá považován za devátého předka historického Buddhy a zvláštní přízvi se těší u poutníků, kteří přicházejí do chrámu Wu Tai Shan v provincii Shanxi. Obvykle bývá zpodobněn v pozici jezdce na lvovi.

Puxian (Višvabhadrá) Puxian je ochráncem *džňány*, základního zákona všech praktikujících buddhistů. Je vždy vyobrazen jako jezdec na slonovi. Často se objevuje po boku historického Buddhy a s Wenshuem po své levici.

Dizangwang (Kšítigarbha) Dizangwang, v překladu „Zemské lúno“, se daleko více uctívá na Dálném východě než v Indii, odkud pochází. Obvykle bývá zobrazován ve stoje, s vycházkovou holí v pravé ruce a perlou v ruce levé.

Lohani (arhati) Lohani jsou dokonalé bytosti, které byly osvobozeny z cyklu rození a umírání, ale které zůstávají na zemi, aby pomáhaly šířit buddhistické doktríny. Obvyčejně jich bývá 18 a často je můžete vidět, jak uctívají bohyni Guanyin nebo jak jsou seřazeni do dvou řad podél chrámových zdí. Příležitostně jsou zobrazováni jako pozlacená skupina čítající 500 osob, jak je tomu v chrámu Azurová oblaka (Biyun Si; viz str. 176-77). Na tomto světě zůstanou až do příchodu dalšího buddhy.

Weituo Tohoto obránce buddhistického vyznání můžete spatřit, jak stojí u vstupu do chrámu se skupinkou pomocníků za buddhou příštího věku.

Čtyři Nebeští králové Mohutní a hroziví čtyři Nebeští králové bývají oblečeni ve zbroji

Weituo, obránce buddhismu, kryje záda Smějícímu se buddhovi.

a mají u sebe hudební nástroje. Obvykle se vyskytují ve dvojicích po stranách buddhy Příštího věku či Weitua.

TAOISTIČTÍ SVĚTICI

Lao-c' Zakladatelem filozofického systému taoismu je Lao-c', který se narodil v 7. st. př. n. l. V taoistických chrámech jej najdete vždy, a sice často jako jezdce na volovi, který drží v ruce svůj klasický spis *Tao te t'ing*.

Nefritový císař (Xu Huang Dadi)

Nefritový císař je v taoismu nejvyšším vládcem nebes a pravidelně bývá zobrazován

s černými vousy, jak sedí na dračím trůnu. Společně s Lao-c'em a Žlutým císařem tvoří Trojici neposkvrněných neboli San Qing.

Bůh války (Guandi) Tento bůh, typicky s rudou tváří, černými vousy a v brnění, je zároveň bohem literatury, a ztělesňuje jak civilní, tak vojenské aspekty.

Taoističtí dveřní bohové Taoistické chrámy používají podobný systém ochrany před zlými duchy jako buddhistické chrámy. Mezi hlavní dveřní bohy se v taoismu počítají Zelený drak a Bílý tygr. ■

Chrám Bílého oblaku

TENTO POSVÁTŇNÝ KOMPLEX STISÍCEM MALÝCH I VELKÝCH síni zasvěcených jednotlivým taoistickým božstvům, který se považoval za srdce taoismu již v době jeho vzniku v roce 739, je jedním z nejpůsobivějších chrámů v Pekingu. Jakmile k němu přijdete, pravděpodobně vás hned obklopí prodejci vonných tyčinek a dalších taoistických předmětů. Je možné, že k vám přistoupí i nějaký mistr taoismu či dva a nabídnou vám věštění osudu. Svě sídlo zde mají Čínská taoistická akademie a Čínské taoistické sdružení.

Žena nese v chrámu Bílého oblaku zapálenou kadidlovou tyčinku.

Uvnitř chrámového komplexu můžete spatřit vyznače taoismu vyšňořené v tradičních úbořech, se svázanými vlasy a drobnými, štětinatými vousy, které jim splývají z tváří.

Komplex se rozprostírá podél tří souběžných os, přičemž hlavní stavby jsou umístěny na středové ose. Stručné anglické popisky před každou stavbou vám podají základní informace.

Chcete-li do chrámu vstoupit, musíte projít terasovitou branou střeženou lvý. Na prvním nádvoří

stojí trojice mramorových sloupů *huabiao*. Jsou vyzdobeny plazícími se draky a stylizovanými mraky, které plynou po stranách pilířů, a obvykle je najdete před císařskými budovami.

Poté co projdete vnitřní branou s trojími kruhovými dveřmi – jejichž kamenné zárubně zdobí rytiny jeřábů – ocitnete se u **mostu Wofeng**. Pod mostem jsou zavěšeny dvě mince obřích rozměrů a v otvorech každé z nich dva malé zvony. Na mincích stojí

napsáno: „Když zvon zazvoní, znamená to štěstí.“ Stalo se zvykem, že během období jarních svátků se lidé pokoušejí zvony rozeznít tak, že otvory v obrovských mincích prohazují penízky.

Hlavní síň chrámu je **svatyně Domácího bůzka** (Lingguan Dian), před níž stojí rozměrný kahan s kadidlem a kolem něj čtveřice působivých stél, které jsou posazeny na želvích krunýřích. V síni, která byla postavena roku 1443 a v roce 1662 přestavěna, se konají oběti určené ochránci taoismu, bohu Wang Guanglingovi. Na něm totiž leží obrovská zodpovědnost: jeho úkolem je udržovat na zemi i v nebi laskavost a odstraňovat zlo. Jeho dřevěná socha má tři oči a podobně jako ostatní zdejší bozi má vousy z koňských žíní.

Na třetím nádvoří, kde stojí **síň Nefritového císaře** (Yuhuang Dian), naleznete také bubnovou a zvonovou věž. Síň byla postavena v roce 1438 a v letech 1662 a 1778 následně přestavěna. Najdete v ní sochu Nefritového císaře, který sedí na trůně se sepjatýma rukama a přes ramena má zlatou látku. Stavba na levé straně je **síň Boha hojnosti** (Caishen Dian). Uvnitř se nacházejí tři zlacené sochy, z jejichž dřevěných brad rostou vousy z koňských žíní. Po pravé straně je **chrám Tří císařů** (Sanguan Dian), který je zasvěcen bohu nebes (ten přináší lidem štěstí a zmírňuje utrpení, bohu země (který odpouští hříchy a zbavuje zármutku) a bohu vody (který odstraňuje všechny nemoci, neštěstí a pohromy).

Jednou z nejstarších zdejších staveb je **chrám Lao Lu**, který je umístěný na čtvrtém nádvoří. Byl postaven v roce 1456 a obsahuje sedm soch ztělesňujících sedm žáků Wang Chongyanga. Budovou po jeho levé straně je **chrám Boha léčitelství** (Yaowang Dian). Je věnován Sun Simiaovi, který prý

dokázal vyléčit všechny nemoci i vrátit mrtvého k životu. Po pravé straně je **chrám Boha zbavujícího utrpení** (Jiuku Dian).

Na pátém nádvoří naleznete **chrám Zakladatele Qiu** (Qiu Zu Dian), který pochází z roku 1228. Stavba je věnována mnichu Qiu Chujimu neboli Qiu Changchunovi z doby dynastie Yuan, který je podle legendy pod halou pohřben. Vnitřní stěny chrámu zdobí krásně

V chrámu Bílého oblaku sedí i tento vousatý taoistický bůh léčitelství.

propracované scény z *Qiuovy knihy*.

Šesté a sedmé nádvoří podél hlavní osy zabírá **chrám Čtyř císařů** (Siyu Dian), jehož hliněné sochy se datují do doby dynastie Qing.

Máte-li ještě čas a chuť, prohlédněte si i menší stavby po levé straně pátého nádvoří. Zvláště zajímavý je **chrám Boha hromu** s bronzovými sochami čtyř Nebeských králů, mezi něž bůh hromu patří.

Běžte na sever do chrámové zahrady, přejděte na západní stranu komplexu a s pohledem obráceným k chrámům se vydejte zpátky na jih po opačné straně než dosud. Na jednom dvoře očekávejte sošky 12 symbolů čínského zvěrokruhu a známých čínských pohádkových hrdinů. ■

Chrám Bílého oblaku

- 129 A3
- Baiyunguan Jie, Binhe Lu
- 010/6346 3531
- €
- Metro: Nanlishi Lu, plus 15 minut chůze nebo taxikem; nebo metro: Changchunjie, pak autobusem 9 na Baiyun Qiaoxi

Další zajímavá místa ve čtvrti Xuanwu

Plakáty a umělecká díla na prodej na rušném sobotním trhu u chrámu Baoguo.

CHRÁM BAOGUO

Buddhistický chrám Baoguo (Baoguo Si) z roku 1466 byl po osvobození roku 1949 přebudován na slévárnu. Dnes se proměnil v čilý bleší trh (viz str. 261), kde trhovci vykládají své zboží přímo na zem či na vozíky svých jízdních kol nebo do malých provizorních stánků. Nabídka je pestrá – kýché z kulturní revoluce, staré mince a známky, nefrit a knihy. Další místnosti chrámu obsadila vláda se svými kanceláři.

📍 129 B3 📠 1 Baoguo Si, Guang'anmen Dajie 📞 010/6317 3169 🚇 Metro: Xuanwumen, pak autobusem 109 na Guang'anmen

MUZEUM STAROBYLÉ ARCHITEKTURY

Muzeum stojí na místě chrámu Xiannong Tan neboli Oltáře zemědělství, kde se za císařů dynastie Qing konaly za rovnodennosti speciální obřady. Jeho haly jsou stejně působivé jako všechny ostatní slavné stavby, které stojí na severojižní pekingské ose. Muzeum starobylé architektury (Gudai Jianzhu Bowugan) vystavuje architektonické modely ze všech epoch, od starověkých doškových chýší až po velkolepé stavební počiny dynastie Qing. Exponáty jsou opatřeny anglickými popisky. Muzeum stojí jednoznačně za návštěvu ještě předtím, než se vrhnete prozkoumávat architektonické divy Pekingu v reálu.

📍 129 D2 📠 21 Dongjing Lu 📞 010/6317 2150 či 010/6301 7620 🚶 e 🚏 Autobus: 803 na Nanwei Lu, poblíž severní brány chrámu Xiannong Tan

JIŽNÍ KATEDRÁLA

Jižní katedrála (Nantang), známá jako katolický kostel Xuanwumen, vznikla v době dynastie Ming a je tím pádem nejstarším katolickým kostelem v Pekingu. Autorem její původní podoby z roku 1605 byl jezuita Matteo Ricci, ale vešla se do ní pouze stovka čínských křesťanů. V 17. st. byla proto z popudu německého jezuita Adama von Bella přestavěna. Současná podoba pochází z roku 1904, kdy musela být katedrála po boxerském povstání přestavěna.

📍 129 C4 📠 141 Qianmen Xi Dajie 📞 010/6603 7139 🚇 Metro: Xuanwumen

CHRÁM NEBESKÉHO POKOJE

Původní chrám Nebeského pokoje (Tianning Si) byl postaven za dynastie Severní Wei (386–543), jeho pagoda je však o celé tisíciletí mladší. Pagoda je nejstarší stavbou v celém Pekingu. Její první patro podepírají tři vrstvy kamene vytesaného do tvaru lotosových květů. Nad nimi se tyčí ještě 13 šikmých střeš.

📍 129 A3 📠 3A Tianningsi Qianjie, Guang'anmenwai Dajie 📞 010/6343 2507 🚶 Nanlishi Lu, pak autobusem 42-46 ■